

Det Kongelige Kunnskapsdepartement

Avdeling for høyere utdanning, forskning
og internasjonalt arbeid

Vår referanse DM1218245
Saksbehandler Eva Østvik

Deres referanse 21/3483/1
Dato 21. juni

Høring: Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid

Norsk Sykepleierforbund (NSF) takker for muligheten til å gi innspill til høringen, og har følgende overordnede innspill:

Å inkludere avhengighetsarbeid i tittelen

Å inkludere rus- og avhengighetsarbeid i dagens rammeplanstyrte tverrfaglige videreutdanning innen psykisk helse, er et klokt valg som imøtekommer behovet til personer med komplekse utfordringer innen psykiske helse- og rusutfordringer. Tjenestene må være helhetlige, og det er derfor viktig at psykiske helsetjenester, rusbehandling, avhengighetsproblematikk og somatikk henger godt sammen.

Sammensatte problemstillinger

Pasienter og brukere innen psykiske helse, - rus- og avhengighetsproblematikk har ofte sammensatte problemstillinger med et stort behov for tverrfaglig tilnærming. En tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse og rusarbeid kan gi et viktig kompetanseløft for tjenestene, pasientene, brukere og pårørende og kan styrke tjenestene gjennom flerfaglig og helhetlig tenkning innen området.

Somatikk i psykisk helse

En videreutdanning for denne målgruppen bør ivareta somatikk i psykisk helse. Det er godt dokumentert at mennesker med alvorlige psykiske lidelser lever kortere enn befolkningen ellers. Opp mot 60 % av overdødeligheten kan tilskrives somatiske sykdommer med stort potensiale for forebygging. Med dette som bakteppe, er det avgjørende for NSF at ansvarsområder som tradisjonelt er knyttet til sykepleiefaget må sikres og styrkes i en tverrfaglig videreutdanning.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22   Telefon: 0 24 09
Postboks 456   Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo   E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Fagspesifikk kompetanse og profesjonsidentitet

Å være bevisst sin egen fagspesifikke kompetanse og profesjonsidentitet i møte med andre yrkesutøvere er viktig. Det innebærer å kjenne grensene for eget fag og rolle opp mot andre profesjoner. For å tydeliggjøre den enkeltes kompetanse og bidrag i det tverrfaglige samarbeidet, er det nødvendig at forskriften gir rom for valgfrie emner og mulighet til faglig fordypning innen eget fagfelt.

Å samarbeide tverrprofesjonelt, krever både relasjonell kompetanse og kjennskap til de ulike yrkesgruppene kunnskap- og kompetanseområder. Forskriften bør derfor sikre læringsutbytter som bidrar til trygghet på egen rolle og ansvarsområde. Det innebærer kunnskap om de ulike profesjonene i det tverrfaglige teamets kompetanse- og ansvarsområder.

Utdanningens verdi, nytte og relevans for sykepleiere

Tilbakemeldinger fra sykepleiere som har gjennomført den tverrfaglige videreutdanningen - og mastergrad etter forskrift og rammeplan fra 2005, er en bekymring over utviklingen i dagens videre- og masterutdanninger i psykisk helse og rus. Mange sykepleiere har gitt uttrykk for mangel på relevans, en uro over nedtoningen av praksisstudier, manglende fokus på grunnleggende sykepleie, forlite kunnskaper om psykofarmaka og et fravær av kunnskap om somatisk risiko ved alvorlige psykisk lidelser. Dette er kompetanseområder som er en sentral del av sykepleierens ansvarsområder i feltet. Ut fra et sykepleierperspektiv stiller NSF spørsmål om verdien, nytten og relevansen denne tverrfaglige videreutdanningen vil ha for sykepleiere, sammenlignet med mastergraden for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighetsarbeid.

Omfanget av utdanningen og felles sluttkompetansen

Målet med utdanningen er å styrke helsetilbudet til mennesker med de mest alvorlige psykisk helse- rus- og avhengighetslidelsene. NSF stiller spørsmål om i hvilken grad en 60 studiepoengs videreutdanning er tilstrekkelig for å sikre nødvendig kompetanse for denne pasient/brukergruppen. Det er mange temaer kandidaten skal ha inngående eller avansert kunnskap om. Flere av kompetanseområdene og læringsutbyttene er allerede lært i sykepleierens bachelorutdanning.

NSF stiller også spørsmål til i hvilken grad forskriften kan sikre felles sluttkompetanse når utdanningen bygger på så vidt forskjellige bachelorutdanninger med så ulike kunnskaper og ansvarsområder?

Praksisstudiene

Praksisstudiene bør være veiledet og vurdert, og innebære gruppeveiledning. Praksisstudiene skal gi relevant erfaring, og må utformes slik at de sikrer at læringsutbyttene oppnås. Det må stilles krav til praksisveileders kompetanse.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22   Telefon: 0 24 09
Postboks 456   Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo   E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Å trene på ulike scenarier og case, gir gode mulighet til å heve sin kompetanse og forbedre egen praksis, uten at sårbare pasienter og brukere direkte involveres eller utsettes for unødvendig prøving og feiling. Siden utdanningen legger opp til kun fire uker praksisstudier, anbefaler NSF at ferdighetstrening og simulering komme i tillegg til praksisstudiene, - ikke inngå i eller erstatte dem.

Med vennlig hilsen

Lill Sverresdatter Larsen
Forbundsleder

Bente Lüdemann
Fagsjef

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22   Telefon: 0 24 09
Postboks 456   Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo   E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com